

Keskeisiä huomioita hyvinvointialueiden rahoituksesta

Antti Väisänen
Neuvotteleva virkamies
STM

11.5.2023

Rahoitusmallin rakenne

- Tarpeeseen perustuvan rahoitusmallin rakennetta voi pitää varsin hyvänä, mutta toimivuutta seurattava ja arvioitava
- THL:n aineistot kehittyvät ja saadaan uutta tutkimusta, jolloin voidaan tulevaisuudessa päästä entistä tarkempiin tarvekertoimiin
- Olosuhde ja muut tekijät täsmentävät rahoitusmallia. Esim. yliopistosairaalalisä oli hyvä täsmennys malliin
- Siirtymätasaus porrastaa rahoituksen muutosta, joten laskennallisen mallin todellinen vaikutus nähdään vasta myöhemmin

Rahoituksen taso ja vuosittainen tarkastaminen

- Rahoituksen taso pohjaa kunnilta siirtyviin tehtäviin.
- Tasossa huomioidaan palvelutarpeen kasvu, hintojen muutos ja uudet tehtävät. Jälkikäteistarkastus turvaa osaltaan rahoituksen riittävyyttä
- Lähtötaso alimitoitettu, korjaantuu (osittain) rahoituksen tarkastuselementtien kautta
- Todellinen tilanne nähdään, kun ensimmäiset jälkikäteiset kustannusten tarkastukset on tehty

Kannustavuus

- Kustannusten hillintään tähtäävien kannusteiden lisäksi huomiota hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja vaikuttavuuteen
- Hyte-kertoimen kautta 1 % hyvinvointialueiden rahoituksesta. Hyte-kertoimen toimivuutta ja osuutta arvioitava jatkossa
- Kustannusvaikuttavuustiedon karttuessa voidaan tarkastella uudenlaisten elementtien lisäämistä rahoitusmalliin

Rahoitusmallin kehittäminen tietoon perustuen

- Rahoitusmallin kehittämiseen tarvitaan tietoa nykyisen mallin toimivuudesta
- Rahoituksen tulee olla vakaa ja ennakoitava
- Alueille aikaa ja tukea sopeutusohjelmien toteuttamiseen
- Mahdollisia muutoksia aikaisintaan hallituskauden loppupuolella
- THL:n tarvevakiointia ja palvelutarpeen kasvuarviota päivitetään määräajoin
- Kustannusvaikuttavuustieto on tulossa, muttei ole vielä valmis. Tämä pidemmän aikavälin kehittämistä

Investoinneista

- VM määrittelee lainanottovaltuuden
- STM hyväksyy tai hylkää investointien sote-osasuunnitelman (järj. laki 26§)
 - 1) siinä ei ole osoitettu rahoitusta kaikille siihen sisältyville investoinneille ja investointia vastaaville sopimuksille;
 - 2) se on ristiriidassa yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen kanssa;
 - 3) on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin hyvinvointialueiden välisenä yhteistyönä; tai
 - 4) on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus taikka tällainen luovutus ei edistäisi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavaa järjestämistä.
- Jatkossa mahdollisesti tarkasteltavia kysymyksiä?
 - Investointisuunnitelmat yhteistyöaluetasoisiksi
 - Rakennus- ja laitehankintainvestointien kansallinen tarkastelu
 - Tietojärjestelmäinvestointien (sisältäen asiakas- ja potilastietojärjestelmät) kansallinen tarkastelu
 - Investointisuunnitelmien hyväksymismenettelyn tiukentaminen

Kiitos

antti.vaisanen@gov.fi

hallitusvaihdos.stm@gov.fi